



2.3.2023

Julkisen hallinnon tiedonhallintalautakunnan kokous 2/2023 to 2.3.2023 klo 13.00-16.00, etäkokous, Teams

Lautakunta:

- Päivi Tommila, puheenjohtaja
- Marja Penttilä, varapuheenjohtaja (poistui klo 15.31)
- Sanna-Leena Eskola, jäsen
- Juha Koivisto, jäsen
- Janne Mykrä, jäsen
- Minna Romppanen, jäsen
- Leena Storgårds, jäsen
- Jaakko Ståhlberg, jäsen
- Markus Virolainen, jäsen

Kutsutut asiantuntijat:

- Tomi Kelo (paikalla klo 13.10 lähtien)
- Outi Ahti-Miettinen (ei paikalla)
- Antti Lehto (ei paikalla)
- Jaana Immonen
- Ari Andersin
- Heikki Heikkilä (ei paikalla)
- Päivi Pietarila
- Tuula Seppo, Digi- ja väestötietovirasto (asialistan kohdat 3 ja 4)

Sihteerit:

- Tommi Oikarinen, pääsihteeri
- Sami Aalto, sihteeri
- Riitta Autere, sihteeri (poistui klo 13.36)
- Mika Kuronen, sihteeri
- Eeva Lantto, sihteeri (ei paikalla)
- Suvi Metsärinta-Lehmusvaara, sihteeri
- Markus Rahkola, sihteeri
- Heidi Torro, sihteeri

1 Kokouksen avaus

Puheenjohtaja avasi kokouksen klo 13.01.

2 Kokouskutsu ja läsnäolijat

Todettiin, että kokouskutsu, asialista ja sen liitteet on lähetetty lautakunnan jäsenille ja varajäsenille 23.2.2023.

Päätös: Todettiin lautakunnan kokoukseen osallistujat sekä kokouksen päätösvaltaisuus.

3 Tietoturvallisuusjaoston selvitys lautakunnan suositusten kehitystarpeista

Esittelijä: Mika Kuronen

Tiedonhallintalautakunnan tietoturvallisuusjaosto on tuottanut lautakunnan vuoden 2022 toimintasuunnitelman mukaisesti selvitykset teknologiakehityksen ja toimintaympäristön muutosten esiin nostamista suositusten kehittämistarpeista. Sihteeristö oli valmistellut selvityksestä luonnoksen julkaistavaksi lautakunnan julkaisuna valtiovarainministeriön julkaisusarjassa.

Selvityksessä ehdotetaan uusia suosituksia seuraavista aihealueista: toimitilaturvallisuus, automaattinen päätöksenteko, häiriötilanteiden hallinta, varautuminen ja jatkuvuudenhallinta, sähköinen allekirjoitus sekä tekoälyn hyödyntäminen.

Keskustelussa kiinnitettiin huomiota siihen, että tehty selvitys sisälsi tietoturvan lisäksi laajasti teknologioiden kehittymiseen liittyviä näkökulmia. Tämän voisi huomioida selvityksen nimessä. Pohdittiin myös, miten jatkossa tekoäly löytää lautakunnan suosituksia. Löydettävyyttä voi parantaa erilaisilla toimenpiteillä.

Päätös: Lautakunta hyväksyi selvityksen ja selvityksen julkaisun.

4 eOppiva-koulutus Julkri-suosituksesta

Esittelijä: Mika Kuronen

Tietoturvallisuusjaosto on valmistellut yhdessä valtiovarainministeriön ja Digi- ja väestötietoviraston kanssa eOppiva-koulutuksen julkisen hallinnon tietoturvallisuuskriteeristöä (Julkri) koskevasta suosituksesta. Koulutuksen sisältö käsiteltiin tiedonhallintalautakunnassa ennen koulutuksen julkaisua.

Päätös: Lautakunta hyväksyi koulutuksen julkaisun.

5 Tiedonhallintalautakunnan jaostojen kokoonpano 2023

Esittelijä: Tommi Oikarinen

Tiedonhallintalautakunta päätti vuoden toimintasuunnitelmassa neljän jaostonsa toiminnan jatkamisesta vuonna 2023: tietoturvallisuusjaosto, toimintalähtöisen asianhallinnan kehittämissaosto, asiakirjojen säilytysaikojen määrittely jaosto sekä julkisen hallinnon tiedon hyödyntämisen jaosto. Automaattista päätöksentekoa koskevien suositusten valmistelua ja valmistelun toteuttavaa jaostoa koskevat asiat käsitellään kohdassa 6. Sihteeristö oli valmistellut esityksen jaostojen kokoonpanosta vuodelle 2023.

Jaostojen kokoonpanot:

Tietoturvallisuusjaosto

- Puheenjohtaja: Mika Kuronen
- Varapuheenjohtaja: Tuija Kuusisto (virkavapaalla 1.3. – 27.8.2023)
- Jaostosihteeri: Tuula Seppo (Digi- ja väestötietovirasto)

Jäsenet:

- Olli-Pekka Tieksola, tietoturvapääällikkö, varalle riskienhallintapääällikkö Juha Kalandar, Ruokavirasto
- Miika Heikkilä, tietoturva-asiantuntija, Poliisihallitus
- Toni Kirjalainen, tietoturvapääällikkö, varalle Sami Nikula, tietosuojavastava, Palkeet
- Pekka Ristimäki, tietoturvapääällikkö, DVV
- Seppo Ruotsalainen, tietoturvapääällikkö, Kuopion kaupunki
- Henri Löthman, vanhempi juristi, varalle Sonja Marjamäki-Ruuskanen, tietoturvapääällikkö, Valtori
- Paula Himanen, tietoturvasuunnittelija, Suojelupoliisi
- Ida-Emilia Laasonen, kehityspääällikkö, Pirkanmaan hyvinvointialue
- Tomi Kelo, johtava asiantuntija, varalle Pinja Koskinen, erityisasiantuntija, Traficom
- Toni Lahti, turvallisuuspääällikkö, Tulli
- Antti-Pekka Lammi, erityisasiantuntija, Senaatti
- Aarre Järvinen, tietoturvasuunnittelija, Puolustusvoimat

Toimintalähtöisen asianhallinnan kehittämisjaosto

- Puheenjohtaja: Suvi Metsärinta-Lehmusvaara
- Varapuheenjohtaja: Riitta Autere
- Jaostosihteeri: Armi Helenius (Digi- ja väestötietovirasto)

Jäsenet:

- Sanna-Leena Eskola, asianhallintapääällikkö, Oulun kaupunki
- Reetta Riihimäki, tiedonhallintapääällikkö, Puolustusvoimien palvelukeskus
- Kati Sääksjärvi, suunnittelija, Espoon kaupunki
- Minna-Liisa Mäkiranta, ylitarkastaja, Kansallisarkisto
- Kaisa Rihu, erityisasiantuntija, Valvira
- Mervi Björkman, tietoasiantuntija, valtioneuvoston kanslia
- Pekka Henttonen, yliopistonlehtori, Tampereen yliopisto
- Jari Määttä, johtava asiantuntija, Luonnonvarakeskus
- Sari Hyrkäs, kehityspääällikkö, koulutuskuntayhtymä OSAO
- Ulla Hurttia, hankepääällikkö, Poliisihallitus
- Jaana Pohjonen, erikoissuunnittelija, Fimea
- Tarja Nahkiaisoja, asianhallintapääällikkö, Suomen metsäkeskus
- Marjut Vuorinen, kehittämispääällikkö, Terveiden ja hyvinvoinnin laitos
- Juha Laine, tiedonhallintasuunnittelija Tampereen kaupunki
- Anna Tauriainen, projektipääällikkö, Helsingin kaupunki
- Katja Suomilammi, tiedonhallinnan asiantuntija Verohallinto
- Maiju Hakala, ylitarkastaja, Kansallisarkisto

Asiakirjojen säilytysaikojen määrittelyn jaosto

- Puheenjohtaja: Heidi Torro

- Varapuheenjohtaja: Suvi Metsärinta-Lehmusvaara
- Jaostosihteeri: Matti Toiviainen (Digi- ja väestötietovirasto)

Jäsenet:

- Päivi Hakala, suunnittelija, Oulun kaupunki
- Iivari Huhta, erityisasiantuntija, oikeusministeriö
- Jani Karell, ylitarkastaja, Kansallisarkisto
- Tarja Nahkiaisola, asiantuntija, Metsäkeskus
- Sari Suomela, asiantuntija, Turun kaupunki
- Sini Tefke, tiedonhallinnan asiantuntija, Tulli
- Otto Tuomaala, asiakirjahallintopäällikkö, Espoon kaupunki
- Marjut Vuorinen, kehittämispäällikkö, Terveystieteiden tutkimuskeskus
- Elena Waltari, johtava asiantuntija, Helsingin kaupunki
- Tiina Åke, projektiasiantuntija, Etelä-Suomen aluehallintovirasto
- Veli-Matti Pussinen, johtaja, Kansallisarkisto
- Mervi Björkman, tietoasiantuntija, Valtioneuvoston kanslia

Julkisen hallinnon tiedon hyödyntämisen jaosto

- Puheenjohtaja: Riitta Autere
- Varapuheenjohtaja: Suvi Metsärinta-Lehmusvaara
- Jaostosihteeri: Riitta Alkula (Digi- ja väestötietovirasto)

Jäsenet:

- Outi Hermans, johtava tietoarkkitehti, Helsingin kaupunki
 - Markku Huttunen, kehittämispäällikkö, Tilastokeskus
 - Minna Mäkiranta, ylitarkastaja, Kansallisarkisto
 - Tarja Riihisaari, toimialajohtaja, Ilmatieteenlaitos
- Jäsenistöä täydennetään kevään kuluessa.
- Kutsutut asiantuntijat:
 - Kaisu Harju, johtava asiantuntija, Maanmittauslaitos
 - Mari Laakso, johtava asiantuntija, maa- ja metsätalousministeriö
 - Tapani Sainio, kulttuuriasiantuntija, opetus- ja kulttuuriministeriö

Päätös: Lautakunta hyväksyi jaostojen kokoonpanot.

6 Tiedonhallintalain muutosten vaikutukset lautakunnan työskentelyyn

Esittelijä: Tommi Oikarinen

Tiedonhallintalautakunnalle on ehdotettu automaattista päätöksentekoa koskevassa sääntelyehdotuksessa (HE 145/2022 vp) uutta käyttöönottopäätösten arviointitehtävää. Eduskuntakäsittelyn aikana oikeusministeriö ja valtiovarainministeriö ovat muuttaneet ehdotusta valiokuntien kannanottojen perusteella siten, että tiedonhallintalautakunnalle ei tulisi erillistä tehtävää arvioida automatisoitujen toimintaprosessien käyttöönottopäätöksiä. Uudet tiedonhallintalain 13 a §:ssä ja 6 a luvussa esitetyt vaatimukset sisältyisivät edelleen lautakunnan edistämistehtävään. Sihteeristö oli valmistellut arvion muutosten aiheuttamista vaikutuksista lautakunnan vuoden 2023 toimintasuunnitelmassa esitettyyn.

Uuden automaattista ratkaisumenettelyä koskevan suosituksen ja sitä tukevan jaoston valmistelu käynnistetään heti. Jaoston työsuunnitelma käsitellään lautakunnan 19.4. kokouksessa.

Keskusteltiin uuden jaoston mahdollisesta kokoonpanosta, että saadaan mahdollisimman kattava asiantuntemus mukaan.

Päätös: Lautakunta hyväksyi suunnitelman muutoksen aiheuttamista toimenpiteistä.

7 Vastaus valtioneuvoston kanslialle asiakirjojen rekisteröinnistä

Esittelijä: Sami Aalto

Valtioneuvoston kanslia pyysi lautakunnalta kannanottoa, koskevatko tiedonhallintalain 26 §:ssä säädetty rekisteröintivelvollisuus Natosta Suomen ministeriöihin (tai muille valtionhallinnon Nato-asioiden käsittelyyn osallistuville toimijoille) käsiteltäväksi tulevaa luokittelematontakin aineistoa. Sihteeristö oli valmistellut lausuntoluonnoksen saapuneeseen kysymykseen.

Keskusteltiin lausunnossa käytetyistä termeistä.

Päätös: Lautakunta hyväksyi lausunnon.

8 Asiakirjajulkisuuskuvauksen toteuttamisen arviointi

Esittelijä: Markus Rahkola

Tiedonhallintalautakunnan 15.12.2022 hyväksymässä vuoden 2023 arviointisuunnitelmassa päätettiin arvioida hyvinvointialueiden, hyvinvointiyhtymien sekä Helsingin kaupungin tiedonhallintalain 28 §:ssä säädetyn asiakirjajulkisuuskuvauksen ylläpidon toteuttamista sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen tehtävien siirtyessä 1.1.2023 hyvinvointialueiden järjestämisvastuulle. Sihteeristö oli toteuttanut arvioinnin suunnitelman mukaisesti ja valmistellut arvioinnista yhteenvedon sekä ehdotuksen arvioinnin tulosten perusteella tehtävistä ohjaustoimenpiteistä.

Sellaisille hyvinvointialueille, joilla on havaittu puutteita tiedonhallintalain 28 §:ssä säädettyjen vaatimusten toteuttamisessa, lähetetään hallinnollinen ohjauskirje. Tilanteesta tehdään uusinta-arviointi kesän jälkeen.

Päätös: Lautakunta hyväksyi arviointiyhteenvedon ja päätti arvioinnin perusteella tehtävistä ohjaustoimenpiteistä.

9 Sihteeristön toimintaohjeen päivittäminen

Esittelijä: Tommi Oikarinen

Tiedonhallintalautakunta asetti vuoden 2023 toimintasuunnitelmassa lautakunnan toiminnan yhdeksi painopisteeksi lautakunnan toimintaan liittyvien menettelyiden vakiinnuttamisen. Lautakunnan toimintasuunnitelmassa ja lautakunnan syksyn 2022 kokouksissa on käsitelty lautakunnan sihteeristön tehtäviin liittyvien menettelyiden ja toimintatapojen kehittämiskohteita. Lautakunnan sihteerien välinen tehtävien jakaminen määritetään lautakunnan hyväksymässä toimintaohjeessa (asetus julkisen hallinnon tiedonhallintalautakunnasta 1338/2019 4 § 3 momentti). Sihteeristö oli valmistellut lautakunnan toimintasuunnitelman ja lautakunnan kokouksissa käsitellyn perusteella uuden sihteeristön toimintaohjeen.

Keskustelussa nousi esiin, miten jaostojen tuottamaa informaatiota voitaisiin tuoda useammin lautakunnan käsittelyyn ennen varsinaista hyväksymiskäsittelyä. Lisäksi nostettiin esiin viittaaminen jo julkaistuihin suosituksiin.

Päätös: Lautakunta hyväksyi päivitetyn toimintaohjeen.

10 Sihteeristön ja jaostojen ajankohtaiset tiedoksi-asiat

Ei ajankohtaisia sihteeristön ja jaostojen tiedoksi-asioita.

11 Muut asiat

Ei muita asioita.

12 Seuraava kokous

Tiedonhallintalautakunnan seuraava kokous on 19.4.2023 klo 13-16 läsnäkokouksena.

Kevään muut kokousajat:

11.5.2023 klo 13-16

13.6.2023 klo 13-16

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 15.49.

VN/1743/2020-VM-159

Seuraavat henkilöt ovat allekirjoittaneet tämän asiakirjan sähköisesti /

Följande personer har undertecknat denna handling elektroniskt /

This document has been signed electronically by the following persons: